מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את מבנה כתבת החדשות ואת תפקידי חלקיה
- להבחין בבירור בין עובדה לדעה בטקסט עיתונאי
- לזהות קשרים לוגיים בין רעיונות ולהשתמש בהם בכתיבה
- לנסח עמדה מנומקת ולתעד תהליך קריאה שבועי באופן עצמאי

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • מבנה כתבת חדשות – הכרת המבנה

- 1. ב – למשוך תשומת לב ולתת מושג כללי על הנושא
- 2. ב – בפתיח

חלק ב' – פרק 1 • מבנה כתבת חדשות – בדיקת הבנה

- 1. נכון – הפתיח פותח במשפט 'חוקרים רצו לבדוק שאלה מעניינת: האם דבורים משחקות'
- 2. נכון – בסיכום נכתב שהחוקרים אומרים שצריך לעשות עוד ניסויים

חלק ג' – פרק 1 • מבנה כתבת חדשות – זיהוי המבנה בכתבה

- 1. אוכל מתוק
- 2. צעירות

חלק ד' – פרק 1 • מבנה כתבת חדשות – התאמת חלקי הכתבה

- 1 – ב (דבורים שמשחקות בכדור)
- 2 – ד (השאלה שהחוקרים רצו לבדוק ותיאור ראשוני של הניסוי)
- 3 – א (פירוט הממצאים על גלגול הכדורים וההבדל בין צעירות למבוגרות)
- 4 – ג (המשמעות האפשרית והקריאה להמשך מחקר)

חלק ה' – פרק 2 • עובדה מול דעה – זיהוי בסיסי

- 1. נכון – זהו תיאור ישיר של מה שהחוקרים עשו בניסוי, ואפשר לבדוק ולתעד אותו
- 2. לא נכון – זהו ממצא מהניסוי, תוצאה הניתנת למדידה - לכן זהו משפט עובדה
- 3. נכון – המילה 'אולי' מרמזת שזו השערה שעוד לא הוכחה באופן סופי

חלק ו' – פרק 2 • עובדה מול דעה – מיון משפטים מהכתבה

- 1 – ג (עובדה - תיאור הניסוי)
- 2 – א (עובדה - תצפית בניסוי)
- 3 – ב (עובדה - ממצא מדיד)

חלק ז' – פרק 2 • עובדה מול דעה – ניתוח וכתיבה

חלק ח' – פרק 3 • קשרים לוגיים בין רעיונות – זיהוי תפקיד מילות הקישור

- 1. ב – ציון ניגוד בין שני רעיונות
- 2. ב – מתן הסבר או סיבה
- 3. ב – הוספת מידע דומה

חלק ט' – פרק 3 • קשרים לוגיים בין רעיונות – השלמת מילות קישור

- 1. אבל
- 2. כי

חלק י' – פרק 3 • קשרים לוגיים בין רעיונות – הסבר ויישום

1. תשובה שמסבירה שהמילה מציינת ניגוד בין שני רעיונות, עם דוגמה תקינה
2. משפט הגיוני המשתמש ב'כי' כדי להסביר סיבה הקשורה לדבורים

חלק י"א – פרק 4 • טיעון וניסוח עמדה – זיהוי עובדות מהכתבה

1. נכון – כך נכתב בכתבה במפורש
2. לא נכון – בכתבה נכתב שהן עשו זאת בלי לקבל שום פרס
3. לא נכון – זו רק השערה, והחוקרים אומרים שצריך עוד ניסויים

חלק י"ב – פרק 4 • טיעון וניסוח עמדה – חיבור טענה לעובדה תומכת

1. ג – (הדבורים עצרו לגלגל כדורים בלי לקבל שום פרס)
2. א – (דבורים צעירות גלגלו כדורים יותר מדבורים מבוגרות)
3. ב – (גם אצל בעלי חיים אחרים הצעירים משחקים יותר)

חלק י"ג – פרק 4 • טיעון וניסוח עמדה – כתיבת עמדה מנומקת

חלק י"ד – פרק 5 • כתיבה ותיעוד ביומן הכתבות – הבנה ראשונית

1. נכון – היומן כולל דירוג אישי בכוכבים לכל כתבה שמסיימים.
2. לא נכון – היומן כולל גם קטגוריה, כמו מדע, ספורט או טבע.

חלק ט"ו – פרק 5 • כתיבה ותיעוד ביומן הכתבות – זיהוי פרטים

1. א – "סיימתי – לשמור ביומן"
2. א – בעלי חיים

חלק ט"ז – פרק 5 • כתיבה ותיעוד ביומן הכתבות – השלמה

1. בעלי חיים
2. לסיים

חלק י"ז – פרק 5 • כתיבה ותיעוד ביומן הכתבות – התאמת קטגוריות

1 – ג (דבורים שמגלגלות כדורים קטנים)
2 – ד (תחרות אתלטיקה בין בתי ספר)
3 – ב (שמורת טבע חדשה נפתחה בצפון הארץ)
4 – א (הכנות לקראת חג האביב)

חלק י"ח – חזרה מסכמת – שאלות סגורות על כל הפרקים

1. א – לתת פרטים נוספים על הכותרת הראשית
2. א – עובדה שנבדקה במחקר
3. א – שני דברים שקורים באותו זמן

חלק י"ט – חזרה מסכמת – כתיבה פתוחה

1. העובדה מבוססת על מה שנבדק בניסוי (למשל מספר הדבורים שגלגלו כדורים), הדעה מבטאת הערכה אישית (למשל שזה מרגש או מצחיק).
2. תשובה טובה כוללת נושא ברור, מילה מתארת מתאימה, ודירוג כוכבים הגיוני ביחס לתיאור.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד/ה מצטט/ת שני משפטים שונים ומסביר/ה מדוע אחד עובדה והשני דעה
- התלמיד/ה מצביע/ה על מילת קישור בטקסט ומסביר/ה איזה קשר היא יוצרת (סיבה, ניגוד, תוצאה)
- עמדת התלמיד/ה כתובה במשפט שלם ומגובה בשתי עובדות מוסברות מהכתבה

טיפים להפעלה:

- אפשר לעבוד על פרק אחד בשבוע, כך שכל פרק מלווה כתבה חדשה שנבחרת מאותו שבוע באתר
- לתלמידים מתקשים אפשר להתחיל מכתבת הדוגמה הפתורה על הדבורים לפני מעבר לכתבה חדשה ועצמאית
- להציע לתלמידים מתקדמים למצוא בעצמם קשרים לוגיים נוספים או לכתוב טיעון נגדי לעמדה שהם כתבו
- כדאי לסיים כל מחזור עבודה ברישום קצר ביומן הכתבות, כדי לבנות הרגל קריאה שבועי קבוע

חוברת תרגול – כתבה בשבוע: חדשות בעברית קלה

📰 כתבה בשבוע – חדשות בעברית קלה

תיכון · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מבנה כתבת חדשות
2. פרק 2 – עובדה מול דעה
3. פרק 3 – קשרים לוגיים בין רעיונות
4. פרק 4 – טיעון וניסוח עמדה
5. פרק 5 – כתיבה ותיעוד ביומן הכתבות

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – כתבה בשבוע: חדשות בעברית קלה

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תתרגלו עבודה עם כתבת חדשות אחת בכל שבוע, בדיוק כמו במסגרת הקבועה באתר. התחילו מכתבת הדוגמה על הדבורים, ואז המשיכו עם כתבה אמיתית שתבחרו בעצמכם. בסוף כל פרק עצרו ובדקו שהבנתם את המושג המרכזי לפני שממשיכים הלאה.

בנק מילים: אוכל מתוק | צעירות | כי | אבל | בעלי חיים | לסיים

1 חלק א' – פרק 1 • מבנה כתבת חדשות – הכרת המבנה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה תפקידה העיקרי של הכותרת בכתבת חדשות?

א) לספר את כל פרטי הכתבה ב) למשוך תשומת לב ולתת מושג כללי על הנושא

ג) לסכם את דעת הכותב

2. באיזה חלק בכתבה מופיעה השאלה שהחוקרים רצו לבדוק?

א) בכותרת ב) בפתיח ג) בגוף הכתבה

2 חלק ב' – פרק 1 • מבנה כתבת חדשות – בדיקת הבנה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בפתיח של הכתבה כבר מופיעה השאלה שהחוקרים רצו לבדוק.	☐	☐
2	הסיכום בכתבה כולל קריאה של החוקרים להמשך מחקר.	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 1 • מבנה כתבת חדשות – זיהוי המבנה בכתבה

השלימו את המילה החסרה.

1. לפי הכתבה, בצד אחד של הזירה היה _____

2. החוקרים גילו שדבורים _____ גלגלו כדורים יותר מדבורים מבוגרות

4 חלק ד' – פרק 1 • מבנה כתבת חדשות – התאמת חלקי הכתבה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כותרת	___	**א.** פירוט הממצאים על גלגול הכדורים וההבדל בין צעירות למבוגרות
2. פתיח	___	**ב.** דבורים שמשחקות בכדור
3. גוף הכתבה	___	**ג.** המשמעות האפשרית והקריאה להמשך מחקר
4. סיכום	___	**ד.** השאלה שהחוקרים רצו לבדוק ותיאור ראשוני של הניסוי

5 חלק ה' – פרק 2 • עובדה מול דעה – זיהוי בסיסי

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המשפט 'חוקרים בנו זירה גדולה ושמו בה דבורי בומבוס' הוא משפט עובדה, כי הוא מתאר פעולה שאפשר לתעד	☐	☐
2	המשפט 'דבורים צעירות גלגלו כדורים יותר מדבורים מבוגרות' הוא משפט דעה	☐	☐
3	המשפט 'אולי גם לחרקים יש רגשות פשוטים, כמו הנאה' מנוסח כהשערה ולא כעובדה קבועה	☐	☐

6 חלק ו' – פרק 2 • עובדה מול דעה – מיון משפטים מהכתבה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בצד אחד של הזירה היה אוכל מתוק	___	**א.** עובדה - תצפית בניסוי
2. הרבה דבורים עצרו ליד הכדורים וגלגלו אותם שוב ושוב	___	**ב.** עובדה - ממצא מדיד
3. דבורים צעירות גלגלו כדורים יותר מדבורים מבוגרות	___	**ג.** עובדה - תיאור הניסוי

7 חלק ז' – פרק 2 • עובדה מול דעה – ניתוח וכתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

8 חלק ח' – פרק 3 • קשרים לוגיים בין רעיונות – זיהוי תפקיד מילות הקישור

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. במשפט 'הדבורים יכלו להגיע ישר לאוכל, אבל הרבה דבורים עצרו ליד הכדורים' – מה תפקיד המילה 'אבל'?

(א) הוספת מידע דומה (ב) ציון ניגוד בין שני רעיונות (ג) מתן סיבה

2. במשפט 'צריך לעשות עוד ניסויים, כי זה רק מחקר ראשון' – מה תפקיד המילה 'כי'?

(א) ציון ניגוד (ב) מתן הסבר או סיבה (ג) סיכום הכתבה

3. במשפט 'דבורים צעירות גלגלו כדורים יותר. גם אצל בעלי חיים אחרים, הצעירים משחקים יותר' – מה תפקיד 'גם'?

(א) ניגוד (ב) הוספת מידע דומה (ג) סיבה

9 חלק ט' – פרק 3 • קשרים לוגיים בין רעיונות – השלמת מילות קישור

השלימו את המילה החסרה.

1. הדבורים יכלו לעבור ליד הכדורים ולהגיע ישר לאוכל, _____ הרבה דבורים עצרו וגלגלו אותם.

2. החוקרים אומרים שצריך לעשות עוד ניסויים, _____ זה רק מחקר ראשון.

10 חלק י׳ – פרק 3 • קשרים לוגיים בין רעיונות – הסבר ויישום

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה תפקיד המילה 'אבל' במשפט מהכתבה על הדבורים, ותנו דוגמה נוספת למשפט משלכם עם 'אבל'.

2. כתבו משפט אחד שמקשר בין שני רעיונות מהכתבה על הדבורים, ושלבו בו את המילה 'כי' כדי להסביר סיבה.

11 חלק י״א – פרק 4 • טיעון וניסוח עמדה – זיהוי עובדות מהכתבה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	החוקרים גילו שדבורים צעירות גלגלו כדורים יותר מדבורים מבוגרות	☐	☐
2	הדבורים בניסוי קיבלו פרס על גלגול הכדורים	☐	☐
3	הכתבה קובעת בוודאות שלחרקים יש רגשות כמו בני אדם	☐	☐

12 חלק י״ב – פרק 4 • טיעון וניסוח עמדה – חיבור טענה לעובדה תומכת

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הדבורים שיחקו מרצונן ולא בשביל פרס	___	**א.** דבורים צעירות גלגלו כדורים יותר מדבורים מבוגרות
2. לגיל יש קשר לנטייה למשחק	___	**ב.** גם אצל בעלי חיים אחרים הצעירים משחקים יותר
3. התופעה לא ייחודית לדבורים בלבד	___	**ג.** הדבורים עצרו לגלגל כדורים בלי לקבל שום פרס

13 חלק י״ג – פרק 4 • טיעון וניסוח עמדה – כתיבת עמדה מנומקת

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

14 חלק י״ד – פרק 5 • כתיבה ותיעוד ביומן הכתבות – הבנה ראשונית

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ביומן הכתבות אפשר לדרג כל כתבה בכוכבים.	☐	☐
2	היומן מתעד רק את שם הכתבה, בלי קטגוריה.	☐	☐

15 חלק ט״ו – פרק 5 • כתיבה ותיעוד ביומן הכתבות – זיהוי פרטים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה לוחצים כדי שכתבה תיכנס ליומן הכתבות?

(א) "סיימתי – לשמור ביומן" (ב) מחיקת הכתבה (ג) שליחת הכתבה לחבר

2. איזו מהבאות היא קטגוריה אפשרית ביומן הכתבות?

(א) בעלי חיים (ב) מתמטיקה (ג) היסטוריה

16 חלק ט"ז – פרק 5 • כתיבה ותיעוד ביומן הכתבות – השלמה

השלימו את המילה החסרה.

1. בכתבת הדוגמה על הדבורים ששיחקות בכדור מתאימה הקטגוריה _____ .

2. לפני שרושמים כתבה ביומן, קודם צריך _____ לעבוד על המשימות שלה.

17 חלק י"ז – פרק 5 • כתיבה ותיעוד ביומן הכתבות – התאמת קטגוריות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בעלי חיים	___	**א.** הכנות לקראת חג האביב
2. ספורט	___	**ב.** שמורת טבע חדשה נפתחה בצפון הארץ
3. טבע	___	**ג.** דבורים שמגלגלות כדורים קטנים
4. חגים	___	**ד.** תחרות אתלטיקה בין בתי ספר

18 חלק י"ח – חזרה מסכמת – שאלות סגורות על כל הפרקים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה תפקיד הכותרת המשנה בכתבה, למשל "ניסוי חדש מראה שגם לחרקים קטנים יש זמן לכיף"?

א) לתת פרטים נוספים על הכותרת הראשית ב) לסכם את כל הכתבה

ג) להציג דעה אישית של הכותב

2. המשפט "דבורים צעירות גלגלו כדורים יותר מדבורים מבוגרות" הוא...

א) עובדה שנבדקה במחקר ב) דעה אישית של הכותב ג) שאלה פתוחה

3. המילה "בינתיים" בכתבה מקשרת בין...

א) שני דברים שקורים באותו זמן ב) סיבה לתוצאה ג) ניגוד בין שני דברים

19 חלק י"ט – חזרה מסכמת – כתיבה פתוחה

ענו בקצרה.

1. כתבו משפט אחד שהוא עובדה ומשפט אחד שהוא דעה, בהשראת הכתבה "דבורים שמשחקות בכדור".

2. כתבו שורה ליומן הכתבות שלכם על כתבה שקראתם השבוע: ציינו את הנושא, מילה אחת שמתארת איך הרגשתם, ומספר כוכבים (1 עד 5).

כרטיס יציאה

האם אני יודע/ת להבחין בין משפט עובדה למשפט דעה בכתבה חדשה?

האם אני יכול/ה להסביר את תפקידה של לפחות מילת קישור אחת בטקסט?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀